

Praha 20.8.2004

51

Revize národních účtů ČSÚ a s tím související úpravy podílů výdajů na zdravotnictví v ČR na hrubém domácím produktu

Od 24.10.2003 zahájil Český statistický úřad (ČSÚ) zveřejňování revidovaných národních účtů včetně hrubého domácího produktu (HDP) podle metodiky Eurostatu, a to za léta 2000 - 2003. Přepočítávání časových řad základních národohospodářských ukazatelů stále probíhá, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR však považuje za vhodné komentovat, proč např. došlo ke snížení podílu výdajů na zdravotnictví na HDP při trvajícím růstu výdajů na zdravotnictví; údaj v roce 1999 byl 7,09 %, stejný údaj v roce 2000 však jen 6,60 %.

Úprava metodiky, která vedla k nárůstu HDP v příslušných letech o cca 6 - 8 %, spočívá v těchto změnách (citace ČSÚ) :

- odhad stavů a spotřeby fixního kapitálu v reprodukčních cenách;
- změna metody výpočtu imputovaného nájemného;
- odhad za jednotky nezachycené ve statistickém registru z důvodu jeho pozdní aktualizace;
- aplikace metody časového posunu při vyloučení daní, které nebudou nikdy placeny;
- odhady produkce jednotek, které se úmyslně neregistrují;
- zpřesnění odhadu úmyslného zkreslování údajů;
- zpřesnění odhadu naturálních mezd;
- odhad spropitného;
- zpřesnění propočtu služeb pojišťovnictví;
- zpřesnění odhadu tvorby hrubého kapitálu za nehmotná aktiva, cennosti a destruktivní techniku;
- zpřesnění odhadu zisků/ztrát z držby;
- zpřesnění odhadů výdajů domácností na konečnou spotřebu.

Jak vyplývá z uvedených hlavních parametrů u nás nově zaváděné metodiky, jde hlavně o aplikaci jednotné metodiky v rámci EU, o určité „zprísňení“ disciplíny ve výkaznictví a částečně i o rozkrývání šedé ekonomiky. Exekutiva bude nucena tvrději vystupovat proti šedé ekonomice, neboť ta se tak jako tak aspoň částečně započítá do výkonů a stát bude mít postavení avšak i závazky oficiálně silnější země vůči EU, nehledě na již existující daňové úniky, tedy ztráty.

Vztah nové metodiky HDP a výše výdajů na zdravotnictví

Novým způsobem propočtu národních účtů včetně HDP jsme se rázem nezačali mít o 8 % lépe, pouze se nyní započítávají položky, které dříve unikaly podchycení. Ve vztahu k posuzování poměrné výše výdajů na zdravotnictví a ve vztahu k mezinárodnímu srovnání se však poměrným způsobem snížil podíl výdajů na zdravotnictví vůči HDP. Níže uvedená tabulka prezentuje výši HDP, celkové výdaje na zdravotnictví a jejich podíl na HDP v letech 2000 - 2003 dle dřívější metody.

HDP a podíl zdravotnických výdajů před revizí národních účtů

Rok	HDP mil. Kč	Celkové výdaje na zdravotnictví mil. Kč	Podíl zdrav. výdajů na HDP v %
2000	1 984 833	141 871	7,15
2001	2 175 238	158 807	7,30
2002	2 275 609	168 520	7,41
2003	2 410 123	186 424	7,74

Zdroj : ČSÚ, ÚZIS ČR

S těmito daty jsme procentním podílem byli zhruba srovnatelní s Velkou Británií, Španělskem, Rakouskem (samozřejmě ne v absolutních cifrách). Po přepočtu HDP metodikou Eurostatu vypadá tabulka za stejné období takto:

HDP a podíl zdravotnických výdajů po revizi národních účtů

Rok	HDP mil. Kč	Celkové výdaje na zdravotnictví mil. Kč	Podíl zdrav. výdajů na HDP v %
2000	2 150 058	141 871	6,60
2001	2 315 255	158 807	6,86
2002	2 414 669	168 520	6,98
2003	2 532 388	186 424	7,36

Zdroj : ČSÚ, ÚZIS ČR

Údajem 7,36 % se nyní pohybujeme zhruba ve stejné kategorii jako Irsko a Finsko, ovšem opět pouze v relativních číslech. Pro srovnání, průměr dřívější EU 15 (tj. před 1.5.2004) v podílu zdravotnických výdajů na HDP byl 8,9 %.

ÚZIS ČR tedy bude ve všech nově vydávaných publikacích přihlížet k makroekonomickým údajům ČSÚ dle metodiky Eurostatu a od nich podle možností odvozovat ukazatele týkající se ekonomiky zdravotnictví. V těchto měsících jsou k dispozici základní ukazatele ČSÚ za období 2000 až 2003, proto obdobně toto období promítne ÚZIS ČR do ekonomických časových řad ve svých současných publikacích (a jak již bylo zveřejněno v publikacích „Ekonomické informace“ a „Vývoj finančních ukazatelů“ za rok 2002). ČSÚ avizoval zpětnou revizi národních účtů čtvrtletních a ročních až do roku 1995 na letošní září. ÚZIS ČR bude i následně dopočítávat příslušná léta u jím sledovaných ekonomických parametrů ve zdravotnictví v dalších vydávaných publikacích a informacích.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič